

ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗЕЛЕНЧУКОПРОИЗВОДСТВОТО

Зеленчукопроизводството е важен подотрасъл на растениевъдството. Развитието му в нашата страна се обуславя от редица предпоставки - благоприятни почвено-климатични условия, богат генофонд от местни и интродуцирани сортове, значителен опит и богати национални традиции в отглеждането на тези култури, научен потенциал и синхронизирана с европейското законодателство законова нормативна уредба. То формира 1/3 от брутната продукция (БП) на растениевъдството и около 15% от БП в селското стопанство, което определя важното му значение за земеделието на България.

В аспекта на новите реалности, развитието на съвременното зеленчуко- и картофопроизводство предполага изграждането и развитието на производствени структури, съобразени с конкретните условия, националните особености, опита и традициите, но и съответстващи на европейските изисквания и стандарти за качество и безопасност на храните, които ще дадат възможност на българският производител да се настани трайно на европейския пазар.

Кои са основните проблеми, свързани с производството на зеленчуци и картофи

Увеличава се относителният дял на търговията на дребно; Липсва групиране на предлагането; Секторът често изпада в кризи; Националната подкрепа е малка или почти липсва; В резултат едрото, специализирано зеленчукопроизводство отстъпи място на многоасортиментното, нископроизводително, дребно и несигурно производство. Това е сериозна пречка за стабилизиране, модернизирание на това производство;

Причини:

Липсва целенасочена политика и мерки за преодоляване на проблемите, произтичащи от маломерната собственост и ниската конкурентноспособност на производството; Социалната и икономическа цена за приспособяване към новата конкурентна среда, която заплатиха зеленчукопроизводителите е твърде висока. Зеленчукопроизводството се включи в общото икономическо пространство на ЕС неподготвено. Силният конкурентен натиск от страна на европейските производители е сериозна опасност за развитието на сектора.

Стратегически цели за устойчиво развитие на производството на зеленчуци и картофи:

1. Създаването на устойчив и конкурентноспособен сектор чрез:

Целенасочена политика за стабилизиране на сектора; Национална подкрепа за разширяване на оранжерийното производство; Подобряване на сортовата структура; Намаляване на енергоемкостта при повишена продуктивност и качество на произведената продукция; интеграция на производители и преработватели; Доизграждане на необходимата инфраструктура.

Разработване и въвеждане на национална програма за развитие на картофопроизводството до 2020 г.

2. Подобряване на пазарната ориентация и повишаване на конкурентноспособността на земеделските стопанства чрез:

Национална подкрепа за превръщане на зеленчуковите стопанства в пазарни и икономически жизнеспособни; Подкрепа за създаването на стопанства на млади фермери; Подобен и опростен достъп на производителите до инструментите за финансиране; Целево финансиране по мерките и механизмите на ОСП и национално подпомагане; Подкрепа за подобряване техническата въоръженост на сектора; Стимулиране на сортове, предаващи национален характер на зеленчукопроизводството; Обучение, повишаване квалификацията на земеделските производители.

3. Изграждане на съвременна структура на сектора чрез:

Разработване на национални и регионални програми за полско и оранжерийно производство по култури; Съгласуваност на политиката в сектора; Защита и насърчаване на пазарно ориентирани сортове и хибриди; Иновации и сътрудничество за повишаване конкурентноспособността на продукцията от зеленчуци и картофи.

Доц. д-р Стойка Машева,
директор на Институт по зеленчукови култури „Марица”, Пловдив, ССА.